

DECIZIE

6 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în următoarea componență:

Președinte ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă,

judecătorii – Galina Stratulat, Iurie Bejenaru, Mariana Pitic, Dumitru Mardari,

examinând recursurile declarate de Vnucov Vladimir, Banca Comercială „Energbank” Societate pe Acțiuni și Panamarciuc Viorel, Furtuna Alexandru, Vrabie Maria, Jitaru Olesea, reprezentați de avocatul Fencovschi Eugeniu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Energbank” Societate pe Acțiuni împotriva Inei Pascari, Bețivu Aliona, Bețivu Elena, Panamarciuc Viorel, Russu Octavian, Rusu Ion, Gulcinschii Oleg, Gulcinschi Corina, Vrabie Maria, Furtună Alexandru, Jitaru Vasile, Jitaru Olesea, Vnucov Vladimir cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei din 23 august 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admis apelul declarat de Banca Comercială „Energbank” Societate pe Acțiuni, casată parțial hotărârea din 30 august 2017 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni și pronunțată o hotărâre nouă în partea respingerii acțiunii,

c o n s t a ț ă :

La 27 iunie 2016, Banca Comercială „Energbank” Societate pe Acțiuni s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Panamarciuc Viorel, ulterior concretizată solicitând încasarea sumei de 36151,55 lei cu titlu de datorie, 1084,54 lei cu titlu de taxa de stat și 321,23 lei cu titlu de taxă achitată anterior de Banca Comercială „Energbank” Societate pe Acțiuni la depunerea cererii de eliberare a ordonanței judecătorești.

În motivarea cererii de chemare în judecată a relatat că în baza contractului de credit nr. 506-283f din 17 aprilie 2013 Banca Comercială „Energbank” Societate pe Acțiuni a acordat lui Panamarciuc Viorel un credit în sumă de 30000 lei, cu termenul final de rambursare 17 aprilie 2015.

Reclamantul a indicat că Panamarciuc Viorel nu și-a onorat obligațiunile contractuale privind rambursarea creditului și dobânzii restante pentru utilizarea lui, fapt prin care a încălcat condițiile contractului de credit.

Prin reclamația privind achitarea datoriei bancare nr. 10/01-03/89 din 17 ianuarie 2015, s-a comunicat debitorului despre necesitatea achitării tuturor plăților debitoare față de Bancă, însă nu a dat nici un răspuns la somație.

În baza calculului datoriilor nerambursate efectuat de bancă la 21 iunie 2016, suma datoriilor acumulate de Panamarciuc Viorel în baza contractului de credit constituia 34 537,76 lei, alcătuită din : suma datoriei la credit - 12 246,22 lei, suma datoriei la dobândă - 3 429,57 lei, suma datoriei la dobândă majorată - 13 461,97 lei, penalități - 5 400 lei.

La 6 octombrie 2016, Banca Comercială "Energbank" Societate pe Acțiuni s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva Inei Pascari solicitând încasarea sumei de 37897,79 lei cu titlu de datorie și 1 136,93 lei cu titlu de taxă de stat.

În motivarea acțiunii a invocat că, în baza contractului de credit nr. 506-619f din 7 aprilie 2014 Banca Comercială "Energbank" Societate pe Acțiuni a acordat Inei Pascari un credit în sumă de 30 000 lei, cu termenul final de rambursare 7 aprilie 2015.

Debitorul Pascari Ina nu și-a onorat obligațiunile contractuale privind rambursarea creditului și dobânzii restante pentru utilizarea lui, astfel încălcând clauzele contractului de credit.

Prin reclamația privind achitarea datoriei bancare 10/01-03/2146 din 17 august 2016, s-a comunicat debitorului despre necesitatea achitării tuturor plăților debitoare față de Bancă, însă nu a dat nici un răspuns la somație.

În baza calculului datoriilor nerambursate efectuat de bancă la 5 august 2016, suma datoriilor acumulate de către Pascari Ina în baza contractului de credit constituia 37 897,79 lei, alcătuită din: suma datoriei la credit - 18 939,30 lei, suma datoriei la dobândă - 3 015,05 lei, suma datoriei la dobândă majorată - 10 543,44 lei, penalități - 5 400 lei.

La 7 octombrie 2016, Banca Comercială "Energbank" Societate pe Acțiuni s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Russu Octavian solicitând încasarea sumei de 40594,60 lei cu titlu de datorie și 1 217,83 lei cu titlu de taxă de stat.

În motivarea acțiunii a invocat că, potrivit contractului de credit nr. 506-620f din 7 aprilie Banca Comercială "Energbank" Societate pe Acțiuni i-a acordat lui Russu Octavian un credit în sumă de 30 000 lei, cu termenul final de rambursare 7 aprilie 2015.

Debitorul Russu Octavian nu și-a onorat obligațiunile contractuale privind rambursarea creditului și dobânzii restante pentru utilizarea lui, astfel a încălcat clauzele contractului de credit.

Prin reclamația privind achitarea datoriei bancare nr. 10/01-03/2176 din 17 august 2016, s-a comunicat debitorului despre necesitatea achitării tuturor plăților debitoare față de Bancă, însă nu a dat nici un răspuns la somație.

În baza calculului datoriilor nerambursate efectuat de bancă la 8 august 2016 datoriilor acumulate de către Russu Octavian în baza contractului de credit constituia 40 594,60 lei, care este alcătuită din: suma datoriei la credit - 18 802,38 lei, suma datoriei la dobândă - 4 251,72 lei, suma datoriei la dobândă majorată - 12 140,50 lei, penalități - 5 400 lei.

La 7 octombrie 2016, Banca Comercială "Energbank" Societate pe Acțiuni s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva Corinei Gulcinschii și Mariei Vrabie solicitând sumei de 89836,71 lei cu titlu de datorie și 2695,10 lei cu titlu de taxă de stat.

În motivarea acțiunii a invocat că, în baza contractului de credit nr. 506-772f din 31 iulie 2014 Banca Comercială "Energbank" Societate pe Acțiuni a acordat Corinei

Gulcinschii un credit în sumă de 50 000 lei, cu termenul final de rambursare la 31 iulie 2016.

Întru garantarea obligațiilor asumate de către Corina Gulcinschii, a fost încheiat și contractul de fidejusiune 506-772a cu Vrabie Maria, prin care fidejutorul s-a obligat față de Bancă să execute obligațiile debitorului.

Reclamantul a relatat că debitorii nu și-au onorat obligațiunile privind achitarea plăților stabilite prin contract.

Debitorul Gulcinschii Corina nu și-a onorat obligațiunile contractuale privind rambursarea creditului și dobânzii restante pentru utilizarea lui, astfel a încălcat flagrant condițiile contractului de credit.

Prin reclamația privind achitarea datoriei bancare nr.10/01-03/2153 și 10/01-03/2154 din 17 august 2016, s-a comunicat debitorilor despre necesitatea achitării tuturor plăților debitoare față de Bancă, însă nu a dat nici un răspuns la somație.

În baza calcului datoriilor nerambursate efectuat de bancă la 5 august 2016, suma datoriilor acumulate de către Gulcinschii Corina în baza contractului de credit constituia 89836,71 lei, alcătuită din: suma datoriei la credit - 44 327,38 lei, suma datoriei la dobândă - 10 338,85 lei, suma datoriei la dobândă majorată - 26 170,48 lei, penalități - 9000 lei.

La 10 octombrie 2016, Banca Comercială "Energbank" Societate pe Acțiuni s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Furtuna Alexandru și Vnucov Vladimir solicitând sumei de 81004,69 lei cu titlu de datorie și 2 430,14 lei cu titlu de taxă de stat.

În motivarea acțiunii a invocat că, potrivit contractului de credit nr. 506-704f din 2 iunie 2014 Banca Comercială "Energbank" Societate pe Acțiuni a acordat lui Furtuna Alexandru un credit în sumă de 50000 lei, cu termenul final de rambursare la 2 iunie 2016.

Întru garantarea obligațiilor asumate de către Furtuna Alexandru, a fost încheiat și contractul de fidejusiune 506-704a cu Vnucov Vladimir, prin care fidejutorul s-a obligat față de Bancă să execute obligațiile debitorului.

Reclamantul a relatat că debitorii nu și-au onorat obligațiunile privind achitarea plăților stabilite prin contract.

Prin notificările expediate debitorilor, s-a comunicat despre necesitatea achitării tuturor plăților debitoare față de Bancă, însă nu au reacționat.

Astfel, la situația din 4 august 2016, suma datoriilor acumulate de către Furtuna Alexandru în baza contractului de credit constituia 81 004,69 lei, alcătuită din: suma datoriei la credit - 38 602,18 lei, suma datoriei la dobândă - 9 160,50 lei, suma datoriei la dobândă majorată - 1 196,02 lei, penalități - 9 000 lei.

La 10 octombrie 2016, Banca Comercială "Energbank" Societate pe Acțiuni s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Furtuna Alexandru și Vnucov Vladimir solicitând sumei de 91768,57 lei cu titlu de datorie și 2753,05 lei cu titlu de taxă de stat.

În motivarea a relatat că în baza contractului de credit nr. 506-760f din 24 iulie 2014 Banca Comercială "Energbank" Societate pe Acțiuni i-a acordat lui Rusu Ion un credit în sumă de 50000 lei, cu termenul final de rambursare 24 iulie 2016.

Întru garantarea obligațiilor asumate de către Rusu Ion, a fost încheiat și contractul de fidejusiune 506-759a cu Gulcinschii Oleg, prin care fidejursorul s-a obligat față de Bancă să execute obligațiile debitorului.

Reclamantul a relatat că debitorii nu și-au onorat obligațiunile privind achitarea plăților stabilite prin contract.

Prin notificările expediate debitorilor, s-a comunicat despre necesitatea achitării tuturor plăților debitoare față de Bancă, însă nu au reacționat.

Astfel, la situația din 4 august 2016, suma datoriilor acumulate de către Rusu Ion în baza contractului de credit constituia 91 768,57 lei, alcătuită din: suma datoriei la credit - 44 394,96 lei, suma datoriei la dobândă - 11 330,21 lei, suma datoriei la dobândă majorată - 27 043,40 lei, penalități - 9 000 lei.

La 11 octombrie 2016, Banca Comercială "Energbank" Societate pe Acțiuni s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva Elenei Bețivu și Alionei Bețivu solicitând sumei de 19073,46 lei cu titlu de datorie și 572,20 lei cu titlu de taxă de stat.

În motivare a menționat că în baza contractului de credit nr. 506-433f din 6 noiembrie 2013 Banca Comercială "Energbank" Societatea pe Acțiuni a acordat Bețivu Elena un credit în sumă de 17 000 lei, cu termenul final de rambursare la data de 6 noiembrie 2015.

Întru garantarea obligațiilor asumate de către Bețivu Elena, a fost încheiat și contractul de fidejusiune 506-433a a cu Bețivu Aliona, prin care fidejursorul s-a obligat față de Bancă să execute obligațiile debitorului.

Reclamantul a relatat că debitorii nu și-au onorat obligațiunile privind achitarea plăților stabilite prin contract.

Prin notificările expediate debitorilor, s-a comunicat despre necesitatea achitării tuturor plăților debitoare față de Bancă, însă nu au reacționat.

Astfel, la situația din 4 august 2016, suma datoriilor acumulate de către Bețivu Elena în baza contractului de credit constituia 19 073,46 lei, care este alcătuită din: suma datoriei la credit - 7 762,62 lei, suma datoriei la dobândă - 1960,09 lei, suma datoriei la dobândă majorată - 6 287,75 lei, penalități - 3 060 lei.

La 18 octombrie 2016, Banca Comercială "Energbank" Societate pe Acțiuni s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Jitaru Vasile și Jitaru Olesea solicitând sumei de 63447,23 lei cu titlu de datorie și 1903,41 lei cu titlu de taxă de stat.

În motivare a invocat că, în baza contractului de credit nr. 506-473f din 6 decembrie 2013 Banca Comercială "Energbank" Societate pe Acțiuni a acordat Jitaru Olesea un credit în sumă de 50000 lei, cu termenul final de rambursare la 6 decembrie 2015.

Întru garantarea obligațiilor asumate de către Jitaru Olesea, a fost încheiat și contractul de fidejusiune 506-433a a cu Jitaru Vasile, prin care fidejursorul s-a obligat față de Bancă să execute obligațiile debitorului.

Reclamantul a relatat că debitorii nu și-au onorat obligațiunile privind achitarea plăților stabilite prin contract.

Prin notificările expediate debitorilor, s-a comunicat despre necesitatea achitării tuturor plăților debitoare față de Bancă, însă nu au reacționat.

Astfel, la situația din 9 august 2016, suma datoriilor acumulate de către Jitaru Olesea în baza contractului de credit constituia 63447,23 lei, alcătuită din: suma datoriei la credit - 26 490,80 lei, suma datoriei la dobândă - 6459,45 lei, suma datoriei la dobândă majorată - 21 496,98 lei, penalități - 9 000 lei.

La 30 august 2017, reprezentantul Băncii Comerciale "Energbank" Societate pe Acțiuni a solicitat conexarea cererilor de chemare în judecată depuse de Banca Comercială "Energbank" Societate pe Acțiuni împotriva lui Panamarcu Viorel, Pascari Ina, Russu Octavian, Gulcinschii Corina, Furtuna Alexandru, Vnucov Vladimir, Rusu Ion, Gulcinschii Oleg, Bețivu Elena cu privire la încasarea datoriei într-o singură procedură.

Prin încheierea din 30 august 2017 a Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni cererile de chemare în judecată înaintate de Banca Comercială "Energbank" Societate pe Acțiuni împotriva lui Panamarcu Viorel cu privire la încasarea datoriei; Banca Comercială "Energbank" Societate pe Acțiuni împotriva lui Pascari Ina cu privire la încasarea datoriei; Banca Comercială "Energbank" Societate pe Acțiuni împotriva lui Russu Octavian cu privire la încasarea datoriei; Banca Comercială "Energbank" Societate pe Acțiuni împotriva lui Gulcinschii Corina, Vrabie Maria cu privire la încasarea datoriei; Banca Comercială "Energbank" Societate pe Acțiuni împotriva lui Furtuna Alexandru, Vnucov Vladimir cu privire la încasarea datoriei; Banca Comercială "Energbank" Societate pe Acțiuni împotriva lui Rusu Ion, Gulcinschii Oleg cu privire la încasarea datoriei; Banca Comercială "Energbank" Societate pe Acțiuni împotriva lui Elenei Bețivu, Alionei Bețivu cu privire la încasarea datoriei; Banca Comercială "Energbank" Societate pe Acțiuni împotriva lui Jitaru Vasile, Jitaru Olesea cu privire la încasarea datoriei au fost conexe într-o singură procedură, cu nr. 2-437/2016.

Prin hotărârea din 30 august 2017 a Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială "Energbank" Societate pe Acțiuni acțiunea a fost admisă parțial.

S-a încasat în mod solidar de la Bețivu Elena și Bețivu Aliona în beneficiul Băncii Comerciale "Energbank" Societate pe Acțiuni suma de 19073,46 lei cu titlu de datorie bancară și 572,20 lei cu titlu de cheltuieli de plata taxă de stat.

S-a încasat de la Pascari Ina în beneficiul Băncii Comerciale "Energbank" Societate pe Acțiuni suma de 37 897, 79 lei cu titlu de datorie bancară și 1136, 93 lei cu titlu de cheltuieli de plata taxei de stat.

S-a respins pretenția Băncii Comerciale "Energbank" Societate pe Acțiuni privind încasarea de la Panamarcu Viorel în beneficiul Băncii Comerciale "Energbank" Societate pe Acțiuni a sumei de 34 537,76 lei cu titlu de datorie bancară, 1 036, 13 lei cu titlu de cheltuielile privind achitarea taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată, precum și 321,23 lei cu titlu de taxa achitată anterior la depunerea cererii de eliberare a ordonanței judecătorești.

S-a respins pretenția Băncii Comerciale "Energbank" Societate pe Acțiuni privind încasarea de la Russu Octavian în beneficiul Băncii Comerciale "Energbank" Societate pe Acțiuni a sumei 40 594,60 lei cu titlu de datorie bancară 1 217, 83 lei cu titlu de cheltuieli de plata taxei de stat.

S-a respins pretenția Băncii Comerciale "Energbank" Societate pe Acțiuni privind încasarea în mod solidar de la Rusu Ion și Gulcinschii Oleg în beneficiul Băncii

Comerciale "Energbank" Societate pe Acțiuni a sumei de 91 768,57 lei cu titlu de datorie bancară și 2 753, 05 lei cu titlu de cheltuieli de plata taxei de stat.

S-a respins pretenția Băncii Comerciale "Energbank" Societate pe Acțiuni privind încasarea în mod solidar de la Gulcinschii Corina în beneficiul Băncii Comerciale "Energbank" Societate pe Acțiuni a sumei de 89 836,71 lei cu titlu de datorie bancară și 2 695, 10 lei cu titlu de cheltuieli de plata taxei de stat.

S-a respins pretenția Băncii Comerciale "Energbank" Societate pe Acțiuni privind încasarea în mod solidar de la Furtuna Alexandru și Vnucov Vladimir în beneficiul Băncii Comerciale "Energbank" Societate pe Acțiuni a sumei de 81 004,69 lei cu titlu de datorie bancară și 2 430,14 lei cu titlu de cheltuieli de plata taxei de stat.

S-a respins pretenția Băncii Comerciale "Energbank" Societate pe Acțiuni privind încasarea în mod solidar de la Jitaru Olesea și Jitaru Vasile în beneficiul Băncii Comerciale "Energbank" Societate pe Acțiuni a sumei de 63 447,23 lei și 1 903, 41 cu titlu de cheltuieli de plata taxei de stat.

Prin hotărârea suplimentară din 10 aprilie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni s-a corectat partea introductivă a hotărârii nr.2-437/2016 din 30 august 2017 și anume s-a admis capătul de cerere privind încasarea în mod solidar de la Bețivu Elena și Bețivu Aliona în beneficiul Băncii Comerciale "Energbank" Societate pe Acțiuni a sumei de 19073,46 lei cu titlu de datorie bancară și 572, 20 lei cu titlu de cheltuieli de plata taxei de stat.

S-a admis pretenția privind încasarea de la Pascari Ina în beneficiul Băncii Comerciale "Energbank" Societate pe Acțiuni a sumei de 37 897,79 lei cu titlu de datorie bancară și 1136,93 lei cu titlu de cheltuieli de plata taxei de stat.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe 06 septembrie 2017, Banca Comercială „Energbank” Societatea pe Acțiuni a declarat apel împotriva hotărârii din 30 august 2017 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 23 august 2018 a Curții de Apel Bălți a fost admis apelul declarat de Banca Comercială "Energbank" Societate pe Acțiuni.

S-a casat parțial hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni din 30 august 2017 și hotărârea suplimentară a judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni din 30 august 2017, în partea respingerii cererii de chemare în judecată înaintată de Banca Comercială „Energbank” Societate pe Acțiuni împotriva lui Panamarciuc Viorel, Russu Octavian, Gulcinschi Corina, Vrabie Maria, Furtună Alexandru, Vnucov Vladimir, Jitaru Vasile și Jitaru Olesea privind încasarea datoriei și în această parte s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care :

S-a încasat de la Panamarciuc Viorel în beneficiul Băncii Comerciale „Energbank” Societatea pe Acțiuni suma 36151,55 lei (treizeci și șase mii una sută cincizeci și unu lei 55), cu titlu de datorie și 1084,54 lei (una mie optzeci și patru lei 54) cu titlu de cheltuieli de plata taxei de stat și 321,23 lei (trei sute douăzeci și unu lei 23 bani) cu titlu de taxă de stat achitată anterior la depunerea cererii de eliberare a ordonanței judecătorești.

S-a încasat de la Russu Octavian în beneficiul Băncii Comerciale „Energbank” Societatea pe Acțiuni suma de 40594,60 lei (patruzeci mii cinci sute nouăzeci și patru lei, 60 bani) cu titlu de datorie 1217,83 lei (una mie două sute șaptesprezece lei și 83 bani) cu titlu de cheltuieli de plata taxei de stat.

S-a încasat în mod solidar de la Gulcinschi Corina și Vrabie Maria în beneficiul Băncii Comerciale „Energbank” Societatea pe Acțiuni suma de 89836,71 lei (optzeci și nouă mii opt sute treizeci și șase lei 71 bani) cu titlu de datorie și 2695,10 lei (două mii șase sute nouăzeci și cinci lei 10 bani) cu titlu de cheltuieli de plata taxei de stat.

S-a încasat în mod solidar de la Furtună și Vnucov Vladimir în beneficiul Băncii Comerciale „Energbank” Societatea pe Acțiuni suma de 81 004,69 lei (optzeci și una mii patru lei 69 bani) cu titlu de datorie și 2430,14 lei (două mii patru sute treizeci lei 14 bani) cu titlu de cheltuieli de plata taxei de stat.

S-a încasat în mod solidar de la Jitaru Vasile și Jitaru Olesea în beneficiul Băncii Comerciale „Energbank” Societatea pe Acțiuni suma de 63447,23 lei (șaizeci și trei mii patru sute patruzeci și șapte lei 23 bani) cu titlu de datorie și 1903,41 lei (una mie nouă sute trei lei 41 bani) cu titlu de cheltuieli de plata taxei de stat.

În rest hotărârea Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni din 30 august 2017, s-a menținut fără modificări.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că intimații au menționat despre existența rapoartelor de expertiză în care s-a constatat că semnătura intimaților de pe contractele de credit și fidejusiune nu le aparține, expertize efectuate în cadrul unui dosar penal, însă acestea nu au fost prezentate la materialele dosarului nici în original nici în copie. De asemenea, participanții la proces nu au solicitat instanței, contribuirea la adunarea și prezentarea probelor respective.

Astfel, instanța a conchis că, contractele de credit bancar și contractele de fidejusiune sunt valabile în lipsa probelor ce ar confirma temeinicia afirmațiilor intimaților precum că aceștia nu le-au semnat.

Cu referire la pretențiile reclamantului față de Rusu Ion și Gulcinschii Oleg instanța a reținut că prin raportul de expertiză nr.34/122/1-R381 din 21 aprilie 2016 efectuat în baza ordonanței din 16 martie 2016 pe cauza penală nr.2014110367 de Direcția tehnico-criminalistică și expertize judiciare Nord s-a constatat că semnăturile executate din numele lui Rusu Ion în contractul de credit nr.506-760f din 24 iulie 2014 încheiat între Banca Comercială „Energbank” Societate pe Acțiuni și Rusu Ion, în ancheta-cerere din 22 iulie 2014 de acordare a creditului, în ordinul de încasare a numerarului nr.33 din 24 iulie 2014 și în ordinul de eliberare a numerarului nr.34 din 24 iulie 2014 au fost executate nu de Rusu Ion, ci de o altă persoană.

La fel, semnăturile executate din numele lui Gulcinschii Oleg Vasiliu în contractul de fidejusiune nr.506-759a din 23 iulie 2014 încheiat între Banca Comercială „Energbank” Societate pe Acțiuni și Gulcinschii Oleg și în rubrica „Semnătura fidejutorului” a anchetei-cerere din 22 iulie 2014 de acordare a creditorului din numele lui Rusu Ion au fost executate nu de numitul Gulcinschii Oleg Vasiliu ci de o altă persoană.

Prin urmare, instanța a considerat că raportul de expertiză prezentat în copie și autentificat cu ștampila umedă a Procuraturii Anticorupție are valoare probantă și demonstrează că, intimații Rusu Ion și Gulcinschii Oleg nu au semnat contractele de credit și fidejusiune care generează executarea obligațiilor ce constituie obiectul prezentei acțiuni și ca urmare a menținut hotărârea din 30 august 2017 a Judecătoria Edineț sediul Dondușeni în partea respingerii pretențiilor Băncii Comerciale „Energbank” Societate pe Acțiuni privind încasarea datoriei bancare de la Rusu Ion și Gulcinschii Oleg.

La 27 decembrie 2018, Vnucov Vladimir a declarat recurs împotriva deciziei din 23 august 2018 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii din 30 august 2017 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni și a hotărârii suplimentare din 10 aprilie 2018.

În motivarea recursului a menționat că la examinarea apelului instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material și procesual, nu a ținut cont de principiile legale de apreciere a probelor, inclusiv de criteriile individuale de aprecierea lor.

Atât la examinarea cauzei în fond cât și în apel a solicitat de la Banca Comercială „Energbank” Societate pe Acțiuni originalele contractelor de credit, pentru a putea fi efectuată expertiza grafoscopică, însă acesta a invocat imposibilitatea prezentării, chiar dacă instanța a obligat reclamantul să prezinte originalul.

Astfel, consideră ca parte a unui proces de judecată i-a fost limitat dreptul la apărare și la un proces echitabil.

Recurentul a menționat că în instanța de fond a declarat despre faptul că în cadrul urmăririi penale a fost efectuată o expertiză grafologică prin care s-a stabilit că semnăturile de pe contractul de fidejusiune nr.506-773a din 31 iulie 2014 nu au fost efectuate de către Vnucov Vladimir, ci de o altă persoană, însă nu a avut posibilitatea de a prezenta copia raportului de expertiză din motiv că este o persoană cu dizabilitate și nu s-a putut deplasa la Procuratura Anticorupție pentru a solicita o copie.

Vnucov Vladimir a susținut că la examinarea cauzei s-a încălcat principiul egalității armelor, astfel că prin neprezentarea contractului de credit bancar în original de către reclamant a fost lipsit de posibilitatea de a-și prezenta apărarea în fața instanței în condițiilor în care a fost dezavantajat față de reclamant și nu a avut posibilitatea reală să demonstreze că nu a semnat contractul de credit.

La 10 ianuarie 2019, Banca Comercială „Energbank” Societate pe Acțiuni a declarat recurs împotriva deciziei din 23 august 2018 a Curții de Apel Bălți și a hotărârii din 30 august 2017 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni solicitând admiterea recursului, casarea hotărârilor menționate în partea respingerilor pretențiilor de încasarea a datoriei de la Rusu Ion și Gulcinschii Oleg și emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii în această parte.

În motivare, a invocat că concluziile instanțelor ierarhic inferioare sunt neîntemeiate. În partea pretențiilor respinse instanța a interpretat în mod eronat prevederile legale ce țin de relevanța și admisibilitatea probelor, reținând la dosar o copie a unui raport de expertiză, care a fost dispus în cadrul unei cauze penale și nu în prezenta acțiune civilă.

Copia raportului de expertiză, pusă la baza respingerii pretenției în privința lui Rusu Ion și Gulcinschii Oleg, nu reprezintă o probă suficientă și admisibilă care să demonstreze că debitorii nu au beneficiat de credit.

Instanța de apel nu a dat nici o apreciere probelor prin care s-a demonstrat că debitorul Rusu Ion a efectuat achitări atât la corpul creditului cât și la dobânzile aferente achitate anume în baza contractului de credit, pe care susține că nu l-a semnat.

Recurentul a invocat că în prezenta cauza civilă nu a fost dispusă nici o expertiză, iar raportul prezentat a fost efectuat în cadrul unei cauze penale, căruia nu i-a fost dat o apreciere printr-o sentință irevocabilă care să fi stabilit faptul falsificării semnăturilor lui Rusu Ion și Gulcinschii Oleg din contractul de credit și cel de fidejusiune.

Astfel, consideră că copia raportului de expertiză nu poate fi administrată și pusă la baza concluziilor de respingere a acțiunii în această parte.

Instanța de apel nu a indicat din ce motiv a ales să dea prioritate copiei raportului de expertiză în defavoarea înscrisurilor pertinente și admisibile care demonstrează beneficierea de către Rusu Ion a creditului.

În opinia recurentului instanța de apel a dat o apreciere arbitrară copiei raportului de expertiză și fără o motivare certă.

La 16 ianuarie 2019, Panamarciuc Viorel, Furtuna Alexandru, Vrabie Maria, Jitaru Olesea, reprezentați de avocatul Fencovschi Eugeniu au declarat recurs împotriva deciziei din 23 august 2018 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii din 30 august 2017 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni.

În motivarea recursului au menționat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată.

Recurenții au indicat că nu au semnat contractele de credit și de fidejusiune și nu au beneficiat de sumele indicate în contractele de credit.

În cadrul examinării cauzei în fond și-au manifestat disponibilitatea achitării costurilor expertizelor grafoscopice, prezentând în acest sens răspunsul Centrului Național de Expertize Judiciare, prin care este menționat că pentru efectuarea expertizei sunt necesare prezentarea actelor în original.

Demersul dat a fost admis de către instanță, însă Banca Comercială „Energbank” Societate pe Acțiuni, deși a fost obligată de către instanță să prezinte originalele contractelor de credit, nu le-a prezentat motivând că nu dispune de acestea.

Recurenții au invocat că au efectuat o interpelare către Procuratura Anticorupție, serviciul Nord și au solicitat eliberarea rapoartelor de expertiză grafoscopică în privința lor, expertize efectuate în cadrul dosarului penal pornit în temeiul art. 327 alin.(1), 332 alin. (1) Cod penal, în privința unor angajați ai Băncii Comerciale „Energbank” Societate pe Acțiuni, filiala Dondușeni, iar recurenții au calitate procesuală de părți vătămate.

Prin răspunsul primit Procuratura Anticorupție, serviciul Nord a eliberat copiile autentificate a rapoartelor de expertiză grafoscopică.

Recurenții consideră că concluziile instanței de apel sunt greșite, instanța a apreciat arbitrar probele și ca urmare instanța a încălcat dreptul la un proces echitabil.

În cadrul examinării apelului instanța, a inversat sarcina probațiunii, punând pe seama recurenților obligația de a proba valabilitatea actelor juridice, însă în prezenta cauză civilă recurenții au calitatea procesuală de pârâți, iar art. 118 din Codul de procedură civilă statuează că reclamantii trebuie să își dovedească revendicările pe care le invocă.

Astfel, recurenții au relatat că în contextul art. 131 alin.(2) și (3), 118 din Codul de procedură civilă era obligațiunea și interesul Băncii Comerciale „Energbank” Societate pe Acțiuni să prezinte originalul înscrisului, pentru a menține prezumția autenticității acestuia. Însă, reclamantul s-a eschivat neîntemeiat de la prezentarea originalelor înscrisurilor pe care își întemeiază acțiunea, fără a specifica locul de aflare a acestora.

În opinia recurenților, instanța de apel contrar dispozițiilor art. 373 din Codul de procedură civilă nu a analizat complet și multiaspectual revendicările formulate în acțiune și nu s-a expus în privința mai multor divergente și anume, asupra faptului că reclamantul a indicat că potrivit contractului de credit bancar nr. 506-283f din 17 aprilie 2013, recurentul Panamarciuc Viorel a beneficiat de un credit cu rata dobânzii de 16%

anual, însă nu este prevăzută dobânda majorată, pe care banca o solicită în acțiune, iar instanța de apel a dispus spre încasare de la Panamarcu Viorel.

De asemenea, cuantumul penalității prevăzut în contract și cererea de chemare în judecată reprezintă valori diferite.

Reprezentantul recurenților a menționat că în privința lui Furtuna Alexandru situația este identică.

În privința Mariei Vrabie, lipsește la materialele dosarului contractul de fidejusiune, prin care aceasta a garantat onorarea obligațiilor de către Gulcinschii Corina.

Astfel, recurenții au invocat că decizia instanței de apel este nemotivată și neîntemeiată.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei la 23 august 2018.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit avizelor de recepție, anexate la materialele dosarului, recurenții au recepțiat decizia motivată a instanței de apel la 12, 13 decembrie 2018.

Cererile de recurs au fost declarate la 27 decembrie 2018, 10 ianuarie 2019 și 11 ianuarie 2019, respectiv în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Prin încheierea din 27 februarie 2018 a Curții Supreme de Justiție recursurile declarate de Vnucov Vladimir, Banca Comercială „Energbank” Societate pe Acțiuni și Panamarcu Viorel, Furtuna Alexandru, Vrabie Maria, Jitaru Olesea, reprezentați de avocatul Fencovschi Eugeniu a fost considerate admisibile.

În corespundere cu art. 441 și art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului, verificând în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Conform art. 444 Cod de procedură civilă, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând argumentele invocate în cererile de recurs pe baza materialelor din dosar, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile întemeiate și care urmează a fi admise, cu casarea deciziei instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți din următoarele considerente.

În condițiile art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Analizând materialele dosarului, instanța de recurs retine următoarele:

Banca Comercială "Energbank" Societate pe Acțiuni, filiala Dondușeni a încheiat contracte de credit bancar cu Panamarciuc Viorel la 17 aprilie 2013, cu Pascari Ina la 7 aprilie 2014, cu Rusu Octavian la 7 aprilie 2014, cu Gulcinschii Corina la 31 iulie 2014, cu Furtuna Alexandru la 2 iunie 2014, cu Rusu Ion la 24 iulie 2014, cu Bețivu Elena la 6 noiembrie 2013, cu Jitaru Olesea la 6 decembrie 2013.

Totodată, întru garantarea obligațiilor contractuale a încheiat contracte de fidejusiune cu Vrabie Maria pentru obligațiunile Corinei Gulcinschii, cu Vnucov Vladimir pentru obligațiunea lui Furtună Alexandru, cu Gulcinschii Oleg pentru obligațiunea lui Rusu Ion, cu Aliona Bețivu pentru obligațiunea Elenei Bețivu, cu Jitaru Vasile pentru obligațiunea Olesei Jitaru.

Astfel, Banca Comercială "Energbank" Societate pe Acțiuni în acțiunea a invocat că debitorii nu și-au onorat obligațiunile contractuale privind rambursarea creditelor și a dobânzilor aferente, în termenii stabiliți de părți.

De cealaltă parte, debitorii au indicat în cadrul examinării cauzei în fond că nu au semnat contractele de credit bancar și nici de fidejusiune și astfel, nu ai nici o obligațiune față de instituția bancară.

Potrivit certificatului nr. 5062 din 28 noiembrie 2016 al Inspectoratului de Poliție Dondușeni la 03 decembrie 2014, de către organul de urmărire penală a fost pornită cauza penală în temeiul art. 327 alin.(1), 332 alin. (1) Cod penal.

Ulterior la cauza penală au fost conexe și alte cauze penale pornite în baza art. 327 alin.(1), 332 alin. (1), 190 alin.(2) lit. c), 335 alin.(1), 190 alin.(2) lit. c) și d), 190 alin.(2¹), 361 alin.(1), 191 alin.(4) Cod penal, pe faptul creditării bancare, în circumstanțe dubioase, de către ex-directorul filialei Dondușeni a Băncii Comerciale "Energbank" Societate pe Acțiuni unor persoane fizice dintre care Furtuna Alexandru, Gulcinschii Oleg, Gulcinschii Corina, Pascari Ina, Rusu Ion, Jitaru Olesea, Bețivu Aliona, Russu Octavian, Bețivu Elena și alții.

În cadrul dosarului penal a fost dispusă efectuarea expertizelor grafoscopice.

Conform raportului de expertiză nr.34/12/2/1-R-381 din 21 aprilie 2016, anexat la materialele dosarului, s-a constatat că semnăturile executate din numele lui Rusu Ion și Gulcinschii Oleg Vasili în contractul de credit și cel de fidejusiune, cât și în ancheta cerere de acordare a creditului nu au fost executate de către aceștia, ci de o altă persoană.

Prin urmare, instanțele învestite cu judecarea fondului ținând cont de proba dată, au respins pretențiile reclamantului față de Rusu Ion și Gulcinschii Oleg.

Colegiul reține că concluzia instanței de apel precum că intimații au menționat despre existența rapoartelor de expertiză grafoscopice efectuate în cadrul dosarului penal și în privința lui Panamarciuc Viorel, Russu Octavian, Gulcinschii Corina, Vrabie Maria, Furtuna Alexandru, Vnucov Vladimir, Jitaru Vasile și Jitaru Olesea, prin care de asemenea s-a constatat că semnătura acestora din prezenta acțiune nu le aparține, însă acestea nu au fost prezentate la materialele dosarului nici în original și nici în copie și astfel, în lipsa unor probe contractele credit bancar și de fidejusiune sunt valabile, este pripită și neanalizată.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența sa nu reglementează regimul probelor, ca atare (Mantovanelli împotriva Franței, pct. 34). Admisibilitatea probelor și aprecierea acestora sunt în primul rând de competența dreptului intern și a instanțelor naționale [García Ruiz împotriva Spaniei (MC), pct. 28]. Situația este similară în ceea ce privește forța probatorie și sarcina probei [Tiemann împotriva Franței și

Germaniei (dec.)). Tot instanța națională este cea care apreciază utilitatea probelor propuse [Centro Europa 7 SRL și Di Stefano împotriva Italiei (MC), pct. 198].

Cu toate acestea, conform Convenției, caracterul echitabil al procedurii este evaluat în lumina întregii proceduri, în special a modului în care au fost colectate probele [Elsholz împotriva Germaniei (MC), pct. 66].

Prin urmare, trebuie să se asigure că mijloacele de probă au fost prezentate astfel încât să asigure un proces echitabil (Blucher împotriva Republicii Cehe, pct. 65).

Tot în acest context, Colegiul reține că, art.119 alin. (1) din Codul de procedură civilă, prevede că, probele se adună și se prezintă de către părți și de alți participanți la proces. Dacă în procesul de adunare a probelor apar dificultăți, **instanța este obligată să contribuie**, la solicitarea părților și altor participanți la proces, la adunarea și prezentarea probelor necesare, cu excepția cazurilor în care instanța constată că cererea de reclamare a probelor este înaintată în mod neîntemeiat și cu scopul vădit de a tergiversa examinarea pricinii sau proba reclamată este în mod vădit lipsită de relevanță.

În virtutea principiului nemijlocirii, reglementat de art. 25 alin. (1) din Codul de procedură civilă instanța trebuie să cerceteze direct și nemijlocit probele, să asculte explicațiile părților și intervenienților, depozițiile martorilor, concluziile expertului, consultațiile și explicațiile specialistului, să ia cunoștință de înscrisuri, să cerceteze probele materiale, să audieze înregistrările audio și să vizioneze înregistrările video, să emită hotărârea numai în temeiul circumstanțelor constatate și al probelor cercetate și verificate în ședință de judecată.

Prin urmare, prin prisma normelor de drept procedural citate, instanța de recurs remarcă încălcarea dreptului recurenților la apărare și totodată încălcarea principiului contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale.

Or, potrivit art. 26 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă se conchide că, procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale. Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

Cercetând recursurile deduse judecării, Curtea apreciază că, în cauză dată, instanța de apel fiind investită cu judecarea fondului era obligată să contribuie la adunarea probelor.

Or, argumentul instanței precum că părțile nu au solicitat instanței contribuirea la adunarea și prezentare probelor este nejustificat.

În condițiile art. 137 alin. (1) din Codul de procedură civilă se consideră înscris orice document, act, convenție, contract, certificat, scrisoare de afacere ori scrisoare personală, alt material expus în scris cu litere, cifre, semne grafice, precum și primit prin fax, poștă electronică ori prin alt mijloc de comunicare sau în alt mod ce permite citirea informației care se referă la circumstanțe importante pentru soluționarea cauzei și care pot confirma veridicitatea lor.

Art.138 alin. (1) din Codul de procedură civilă reglementează că înscrisurile se depun în judecată de către părți și de alți participanți la proces. La solicitarea acestora,

înscrisurile sunt reclamate de instanță părților, altor participanți la proces, precum și persoanelor care nu sunt participanți la proces.

(2) Dacă înscrisul se păstrează la o autoritate, organizație sau la o altă persoană sau instituție, instanța, la cererea participantului la proces, dispune prezentarea lui în termen. Această prescripție nu se referă la înscrisurile care pot fi obținute fără concursul instanței. Obținerea și prezentarea înscrisului se fac pe cheltuiala solicitantului.

(3) Dacă pentru soluționarea cauzei importanță are numai o parte din document, instanța primește un extras din el, autentificat în modul stabilit de lege.

Așadar, instanța cunoscând faptul, că de către Procuratura Anticorupție, oficiul Nord este deschisă o cauză penală, în care pârâții din prezenta acțiune au calitate procesuală de părți vătămate și cunoscând despre existența rapoartelor de expertiză grafoscopică efectuate în cadrul urmăririi penale, urma să intervină în administrarea probatoriului care să conducă la aflarea adevărului în cauză.

Astfel, potrivit 373 alin. (2) Cod de procedură civilă în limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Reieșind din norma de drept citată, legiuitorul a pus la dispoziția instanței de apel o multitudine de mijloace precum, poate soluționa litigiul în baza probelor administrate de prima instanță, ori poate să completeze probatoriul cauzei prin administrarea de noi probe.

În speță, se conchide că la examinarea apelului în fond s-a pus în discuție faptul că în cadrul urmăririi penale s-au efectuat rapoarte de expertiză grafoscopică, însă, instanța nu a efectuat o interpelare către organul de urmărire penală pentru a solicita prezentarea în instanță a acestor rapoarte, deși rapoartele de expertiză grafoscopică la caz sunt probe hotărâtoare în soluționarea pe fond a acțiunii.

Așadar, Colegiul reține că prin aplicarea prevederilor art. 119, 138 alin. (2) din Codul de procedură civilă instanța de apel avea posibilitatea să întreprindă asemenea acțiuni, însă nu le-a întreprins. Or, caracterul devolutiv al apelului obligă instanța să întreprindă toate mijloacele legale, pentru a preveni orice greșală privind aflarea adevărului în cauză și astfel, poate ordona administrarea probelor pe care le consideră necesare.

Colegiul constată că în modul în care a fost motivată soluția rezultă de fapt că instanța de apel nu a intrat în cercetarea fondului neexercitându-și rolul activ reglementat de art. 373 alin. (2) Cod de procedură și nu a răspuns deloc criticilor invocate în apel de către intimați, prin ce s-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil în sensul art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei cerințelor solicitate în acțiunea era indispensabil și instanța avea obligația să administreze ca probă rapoartele de expertiză grafoscopică.

În aceasta situație, instanța de recurs nu poate exercita controlul judiciar asupra hotărârii pronunțate, iar analizarea, directă în procedura recursului, a înscrisului ar duce la privarea părții de un grad de jurisdicție și implicit la încălcarea principiului "non omisso medio", ceea ce este inadmisibil.

Ținând cont de imposibilitatea instanței de recurs de a corecta respectivele omisiuni, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează asupra necesității remiterii cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza să administreze toate probele utile și concludente și să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al participanților la proces la un proces echitabil.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel nu satisface standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa decizia din 23 august 2018 a Curții de Apel Bălți, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Se admit recursurile declarate de Vnucov Vladimir, Banca Comercială „Energbank” Societate pe Acțiuni și Panamarciuc Viorel, Furtuna Alexandru, Vrabie Maria, Jitaru Olesea, reprezentați de avocatul Fencovschi Eugeniu.

Se casează decizia din 23 august 2018 a Curții de Apel Bălți, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Energbank” Societate pe Acțiuni împotriva Inei Pascari, Bețivu Aliona, Bețivu Elena, Panamarciuc Viorel, Russu Octavian, Rusu Ion, Gulcinschii Oleg, Gulcinschi Corina, Vrabie Maria, Furtună Alexandru, Jitaru Vasile, Jitaru Olesea, Vnucov Vladimir cu privire la încasarea datoriei, cu restituirea cauzei pentru rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Dumitru Mardari

